

BLIXTEN

magasin

2021

#3 ETT MAGASIN FRÅN
JÖNKÖPING ENERGI
OM UTVECKLING OCH FRAMTID

FJÄRRVÄRMENS
NYA PULSÅDER

KRYSSA
OCH VINN
BIOBILJETTER!

faglida

RULLARNA I
CURLINGHALLEN
SIKTAR PÅ GULD!

SMARTA
ENERGISPARTIPS

INNEHÅLL

04 Träffa Marie på Kundenservice.

06 Med siktet inställt på guld.

12 Vad händer med elpriset?

14 Fjärrvärmens nya pulsåder.

04 MARIE BLIR GLAD AV NÖJDA KUNDER **06** RULLSTOLSCURLARNA GÅR FÖR GULD
09 SMARTARE PLASTANVÄNDNING **10** NOTISER **12** ELPRISUTVECKLING I VINTER?

LEDARE

VARMA OCH LJUSA HELGER

December, en månad då många stressar inför jul, men som jag personligen njuter av då ett lugnare tempo infinner sig i vår familj. Mötesbokningarna minskar, mindre måsten på helgerna, laga den där favoriträtten som tar lite extra tid eller träna. Gärna längdskidor, om det finns snö men blir kanske efter årsskiftet. Det är också en tid för reflektion, en summering av året och glädjas av det vi på Jönköping Energi åstadkommit.

En sak som sticker ut är den nya fjärrvärmeledningen som invigs inom kort. Ett gigantiskt projekt som nu är färdigt och ska leverera värme till våra fjärrvärmekunder. Vi har såklart gjort det sedan 1980, men genom den här nya överföringsledningen rustar vi för att möta upp en stad som växer med trygg och hållbar värme. Missa inte invigningen med utomhusutställningen i Friardalen.

” Med den nya fjärrvärmeledningen rustar vi för att möta upp en stad som växer med trygg och hållbar värme. ”

Det har inte undgått någon att det både diskuteras kapacitet i elnätet och höga elpriser just nu. Det är inte längre frågor som berör oss inom energibranschen, det är frågor som berör oss alla i samhället.

För att vi ska klara av att ställa om samhället, till framtida energisystem med ökad kapacitet och där bland annat batteriteknik utvecklas snabbt behöver vi hitta smarta lösningar tillsammans, testa nytt. Det finns många utmaningar på vägen dit. Det kommer behövas många olika lösningar för att klara så mycket elproduktion och kapacitet. Det behövs också mycket ny kompetens, så titta hit alla unga. Energibranschen är det nya heta! Tillsammans kommer vi lösa det!

Jag vill tipsa alla läsare att ladda ned vår app där man enkelt får koll på sin förbrukning och kan ta lärdommar av tips för en

18 Tips för vinterbelysningen.

KUNDSERVICE

036-10 82 20 | kundservice@jonkopingenergi.se

Öppettider

Måndag–torsdag 08:30–17:00
Fredag 09:00–16:00

Kundbesök

Måndag–torsdag 09:30–16:00
Fredag 09:30–15:00
Lunchstängt 11:45–13:00

 Gilla oss på Facebook
 Följ oss på Instagram
 Ladda ner vår app!
Sök på Jönköping Energi.

KONTAKT

Jönköping Energi
Kjellbergsgatan 3
Box 5150, 550 05 Jönköping

036-10 82 00
www.jonkopingenergi.se

Ansvarig utgivare: Jessica Alaniessa Karlsson,
Ansvarsrådeschef Kundrelationer Jönköping Energi.

Design/produktion: Concret, Huskvarna. **Foto:** (om inte annat anges) Concret.

Redaktion: Concret samt enheten Marknadsföring och kommunikation
Jönköping Energi, Linda Svensson, Elin Nordström och Marie Tigerberg.

Tryck: Taberg Media Group, Taberg. **Upplaga:** 66.000 ex.
Utgivning tre gånger/år. Citera oss gärna, men ange källan.

MILJÖ

Vi är ett miljöföretag som värnar om vår närmiljö. Vår verksamhet är ISO 14001-certifierad. Blixten Magasin är tryckt på Svanenmärkt papper.

URSPRUNGSMÄRKNING

Den el vi säljer till våra kunder kommer från förnybara energikällor som vind, vatten och bioenergi.

13 EFFEKTIVISERA UPPVÄRMNINGEN **14** FJÄRRVÄRME – EFFEKTIVT, DRIFTSÄKERT, HÅLLBART **15** NYA PULSÅDERN KLAR!
16 FJÄRRVÄRMENS KRETSLOPP – ASKAN ÅTER TILL SKOGEN **17** KRYSSA OCH VINN BIOBILJETTER **18** SKAPA STÄMNING MED UTMOMHUSBELYSNING

miljösmart vardag. För inom energibranschen vill vi bidra till en hållbar utveckling och på Jönköping Energi har vi en vision att vara en god kraft för ett gott samhälle, och där bidrar vi på flera olika sätt. Bland annat är plastfrågan central att lösa. Jag hade förmånen att prata med Åsa Stenmarck, materialflödesexpert på Naturvårdsverket under ett klimat-event vi anordnade under hösten för att påtala vikten av att bidra till återvinning av plast och minska plast i avfallet. Hennes bästa tips kan du läsa om på sid 9.

Det finns även mycket annat att utforska i detta nummer. Marie på Kundcenter besvarar de vanligaste frågorna, smarta tips för att minska energiförbrukningen, att tänka på inför en säsong med mycket utomhusbelysning och mycket mer.

På omslaget ser du Rebecka Carlsson från Jönköping curling club. De har prova-på curling på torsdagar, något jag ska våga mig på under vintern. Hoppas vi ses där!

Önskar dig varma och ljusa helger! ■

Fridolf Eskilsson, vd Jönköping Energi

”Det har inte undgått någon att det både diskuteras kapacitet i elnätet och höga elpriser just nu.”

— Jag blir glad av att komma till jobbet och träffa alla goa kollegor. Att sedan hjälpa kunder och se dem bli nöjda är en riktig höjdpunkt i jobbet. Det ger mig energi, säger Marie, kundcenterhandläggare på Jönköping Energi.

En timme på kundcenter:

**NÖJDA KUNDER
GER BÄSTA ENERGIN!**

”Hon är en av totalt 14 medarbetare som jobbar i Jönköping Energis kundcenter. Till din tjänst när du har frågor som rör el, uppvärmning, fiber med mera.”

Trots att jag har bokat tid för att göra ”entimmarspraktik” på kundcenter testar jag hur kön vid personliga besök på Jönköping

Energis kontor på Kjellbergsgatan fungerar. Ett tryck på skärmen, en utskrivnen nummerlapp och en kort väntan i en av fätöljerna senare dyker Marie upp i dörren.

– Hej, är det du som sitter här och väntar. Välkommen. Det är bara att hänga på i flödet.

Hon är en av totalt 14 medarbetare som jobbar i Jönköping Energis kundcenter. Till din tjänst när du har frågor som rör el, uppvärmning, fiber med mera.

– Vi hanterar omkring 300 kontakter dagligen. Via telefon, webb, chat, personliga besök på vårt kontor, sociala medier eller i vår app.

ELPRISER OCH FLYTTUPPSÄGNING

Det ringer mer eller mindre direkt när Marie slår sig ner vid sitt skrivbord, fått på sig sitt headset och fått upp datorn. En kund är orolig över de stigande elpriserna.

– Det har varit mycket samtal om detta den senaste tiden. Kunderna vill ha tips och råd om man ska binda sitt elpris för att känna sig tryggare. I första hand rekommenderade jag att kunden skulle skapa sig en tydlig överblick över sina kostnader och förbrukning genom att ladda ner vår app. Ofta finns det mycket att göra i minskad förbrukning och även det kan man få konkreta tips på i appen. Även många av frågorna som rör senaste fakturan och sånt försöker vi hänvisa till den fina översikten som finns i appen. Nästa samtal gäller uppsägning av elnätavtal i samband med en flytt.

– Bra att du är ute i god tid med uppsägningen. Då hinner vi avsluta i tid. Vilken är din nya adress?, frågar Marie vant.

STORT INTRESSE FÖR SOLCELLER

Marie får upp en ping i datorn att någon väntar i receptionen i besökskön. Det är en kund som är intresserad av att installera solceller på sin fastighet. Marie använder sig av arbetsstationen som finns strax innanför entrén och som finns för just dessa personliga besök.

– Vi märker av en stor efterfrågan på solceller generellt under året och inte minst nu i höst. Solcellerna är ju ett sätt att sänka sina elkostnader och göra sig mindre beroende av elpriset, så det är ju ganska naturligt när priserna ökar. Jag brukar visa våra kalkyler och i många fall är det en bra investering som höjer värdet på fastigheten, sänker elkostnaderna samtidigt som det är en insats för miljön, säger Marie.

”Vad händer med elen som jag inte själv gör åt?” frågar kunden.

– Den producerade el som du inte använder själv, så kallad överskottsel, köper vi av dig till spotpris.

HÄNVISA VIDARE

Tillbaka på kontorsrummet och Marie svarar på några frågor som landat i mailkorgen. Någon handlar om vindandelar.

– Även det är något som vi har märkt att frågorna ökar kring när elpriset stiger. Vindandelar bidrar ju till att säkra upp hela eller delar av ditt elpris så det är ju naturligt, säger hon.

En kund som precis har fått fiber installerat ringer och frågar om tjänster för att komma igång.

– I det öppna stadsnätet som vi erbjuder kan du själv välja den tjänsteleverantör av internet, tv, telefon och service-tjänster som passar dig, säger hon och hänvisar kunden till wetternet.se för att se översikten på tjänsteleverantörer.

– Som du märker spänner frågorna över alla våra tjänster. Vi vet var vi ska söka svaren och kan hänvisa vidare till våra produktexperter om så krävs eller som i det här fallet till någon digital källa till information.

Snart fikapaus där kundcentergänget får dela upp sig i omgångar för att hela tiden kunna besvara inkommande samtal. Via appen har det kommit in en fråga från en fjärrvärmekund.

– Hon har sett vår kampanj om att byta ut sin gamla fjärrvärmecentral mot en ny. Det har varit populärt – inte minst för att få tillgång till 20 års garanti och fri arbetskostnad och reservdelar. Jag hinner ringa henne innan kaffet, skrattar Marie. ■

GÄNGET SOM SKRATTAR SIG TILL VÄRLDSKLASS

— Vi har så roligt på isen. Den sociala delen är jätteviktig. Att vi sedan har några av världens bästa spelare i gänget bara inspirerar ytterligare, säger Tommy Andersson.

Han var en av de första som hängde på när Jönköping Curling Club startade rullstolscurling 2013.

Nu är de 11 spelare som träffas och tränar tre gånger i veckan och som kan titulera sig Svenska Mästare och Nordiska Mästare.

Har du sett (och hört) dem träna vet du att de även förtjänar titeln Glädjens Mästare.

— Haha, jo, vi har rätt kul på vägen, intygar Tommy.

Men först en tillbakablick till 2011–2012. Curlingentusiasten Mikael Peterson är med i projekteringsarbetet av den nya hallen som då ska byggas intill Racketcentrum.

– Jag var sugen på att starta upp rullstolscurling. Jag ville få in, redan i projekteringen av hallen, att den skulle vara tillgänglighetsanpassad fullt ut för att fungera som tävlingsarena.

Det var startskottet för resan mot världstoppen.

– Våren 2013 hade vi våra första träffar. Häftigt nog är många av dem som provade på då kvar än idag, berättar Mikael.

MÄTA SIG MED DE BÄSTA

Viljo Petersson-Dahl och Mats-Ola Engborg var med i ursprungsgänget. Nyligen kom de hem med varsitt VM-silver runt halsen. Och i mars väntar Paralympics i Peking med siktet inställt på guld.

– När det känns kul att komma hit blir det också motiverande att träna. Gemenskapen är så viktig. Hela gruppen hjälper varandra. Det är aldrig något negativt. Inget gnäll. Massor av humor och värme. Alla här är viktiga för min och Viljos framgångar, säger Mats-Ola.

– Har du kul – blir du duktig, tillägger Mikael.

– När vi tränar med Viljo och Mats-Ola vet vi att vi mäter oss med de allra bästa. Vi kan såklart lära oss hur mycket som helst. Hela laget blir bättre, säger Tommy Andersson.

ENGAGEMANGET NYCKELN

Inför varje träningspass är Mikael på plats några timmar innan för att ”fixa isen”.

– Först hyvlar jag ner den så att den är helt blank. Sedan går jag över med vattendropparna. Efter det skär man bort topparna på dropparna. Då blir det bra fart på stenarna, säger han.

– Mikaelns insatser för oss är otroliga. Hans engagemang är nyckeln till att vi idag har en så fin verksamhet, säger Tommy Andersson.

”Jönköping Energi har varit med och stöttat oss hela vägen från starten 2013. Ett ovärderligt stöd i en idrott som inte genererar några stora intäkter.”

Nyblivne VM-medaljören Viljo Petersson-Dahls drag inspekteras av Hans Pettersson.

– Vi har haft tävlingsis varje träning. Det är bättre is här vecka ut och vecka in än vad vi hade på VM nu senast, säger Mats-Ola.

Nyligen utsågs curlinghallen till Sveriges Nationalarena.

– Den håller absolut toppnivå – inte bara i Sverige utan i världen, säger Mikael Peterson.

– Nu i december kommer Sydkoreas rullstolslandslag på läger. För att det är så bra här!

ENERGISMART I ALLA DETALJER

Förutom den goda iskvaliteten är hallen byggd för att vara energieffektiv. Innan vattnet ska bli is passerar det genom ett reningsverk.

– Partiklar, mineraler och salter filtreras bort så vi har ett destillerat vatten att göra is av. Det kostar mycket energi att

frysa salt. Dessutom blir en is full med salter och mineraler lite som att spela på ett sandpapper – vår is blir alltid snabb. Spillvärmens från kylaggregaten återanvänds i ytor som ska bli uppvärmda:

– Luftvärme i hallen. Varmvatten. Golvvärme. Blir det något över så har vi ett 1500 kvadratmeter värmelager under hallen. Detta hjälper även till så att inte isen skapar permafrost som riskerar att spräcka bottenplattan, förklarar Mikael.

Rullstolscurlarna eller Rullarna som de själva kallar sig använder sig av en stick med ett litet huvud för att skicka iväg stenen.

– Det kräver stor exakthet när vi släpper stenen. Dessutom har vi ju inte några som kan påverka curlen och hastigheten genom att sopa, berättar Tommy.

Vad utmärker en bra curlare?

– Träningsvillig och taktisk. Du måste förutse spelet några stenar fram och bygga upp skydd. Sedan handlar det såklart mycket om fart, teknik och lära sig olika vinklar, säger Mats-Ola.

Han beskriver sin curlingpremiär som något av en slump:

– Jag var med på en prova-på-dag 2013. Just vintertid har man inte så mycket att göra så jag testade. Men jag kunde aldrig drömma om att curlingen skulle ta mig på resor över hela världen. Och tänk alla vänner som jag har fått, både här och i andra länder. Det är fantastiskt, säger han.

VIKTIGT STÖD

Laget ska börja träna. Innan de kör igång har de gjort rent rullstolarna noga.

– Sedan måste vi rulla igång på isen så att hjulen kyls ner. Varma hjul som står still på isen är inte bra, då smälter den och det bildas små spår, förklarar Tommy.

Stenarna väger omkring 18–19 kilo. Det är med en imponerande precision de skickas iväg mot boet på andra sidan. Åldrarna på Rullarna i Jönköping spänner från 25–70+. Från relativt nya i sporten till nämnda världsspelare.

1. Hans Pettersson med blick för curling.
2. En stick med ett litet huvud används för att skicka iväg stenen.
3. Mats-Ola Engborg, nybliven VM-medaljör hoppas på guld i Peking i mars.
4. Mikael Peterson är eldsjelen som tog initiativet till rullstolscurling i Jönköping.
5. Rebecka Carlsson beskriver landslagsuttagningen som "en dröm som blir verklighet".

– Vi hade aldrig blivit så här bra om inte vi varit så många. Vi är den största klubben i Sverige och Mikael får nu resa runt och hjälpa andra klubbar igång. Det är ett gott kvitto, säger Tommy.

Han framhåller gärna det mångåriga samarbetet med Jönköping Energi.

– Jönköping Energi har varit med och stöttat oss hela vägen från starten 2013. Ett ovärderligt stöd i en idrott som inte genererar några stora intäkter. Vi är helt beroende av sponsorer för att kunna finansiera boende vid tävlingar, resor med mera, säger Tommy Andersson.

DRÖMSAMTALET

Rullarna på Jönköpings Curling Club har alltid plats för fler spelare:

– Är du intresserad att testa är du alltid välkommen.

En sådan inbjudan tackade Rebecka Carlsson ja till för bara tre år sedan.

– Jag hängde på och testade. Och blev fast. Det var ju så kul. Jag tränade på till en dag när Mikael frågade om jag inte ville satsa: "Inom två år kommer du att vara med i landslaget". Jag som alltid har varit tävlingsmänniska tänkte ju självklart till ytterligare. Men Mikael hade fel – det tog bara ett år, skrattar Rebecka.

– Alltså det samtalet från förbundskapten – det är ju drömmen för alla som håller på med idrott, säger hon.

Vad är det annars som motiverar dig att träna?

– Det här gänget betyder så mycket. Curlingen och gemenskapen här är det som gör mig glad när jag går och lägger mig och pigg när jag kliver upp på morgonen, säger hon för att i nästa andetag skicka iväg en perfekt sten.

På väg ut ur nationalarenan hör jag det karaktäristiska ljudet när stenarna glider mot isen.

Men allra tydligast hörs skratten. En riktigt värmande isupplevelse. ■

Testa Curling! Varje torsdag erbjuder Jönköping Curling Club dig (både rullare och gående) som vill prova på curling att komma till curlinghallen. Då får du helt gratis en kort information och instruktion samt prova att sätta några stenar och hur det är att sopa en sten fram till boet. Det är drop-in som gäller; 18:30–20:30. Du behöver inte anmäla dig om du kommer ensam eller i par. Större grupper gör dock bäst i att föränmäla sig så att det med säkerhet finns plats.

Träningsgruppen samlad i Jönköpings curlinghall: Konrad Elf, Mats-Ola Engborg, Rebecka Carlsson, Mikael Peterson, Tommy Andersson, Hans Pettersson, Jan Bergman, Bo Stork, Viljo Petersson-Dahl och Silvo Belec. (Saknas på bilden gör Sebastian Blomberg.)

ÅSA VILL FÅ OSS ATT ANVÄNDA & ÅTERVINNA PLASTEN SMARTARE

På Jönköping Energis climatevent under hösten var Åsa Stenmarck en av de medverkande talarna. Åsa är materialflödesexpert på Naturvårdsverket och fokuserar bland annat på hur vi alla kan bidra till att minska plast i avfallet.

– Plastanvändningen och därmed också plastavfallet ökar i Sverige. Mellan 2010–2017 ökade användningen med nästan 300 000 ton, eller nära 30 kg mer plast per invånare och år. Plast kommer att behövas i framtiden annars skapar vi ineffektivitet och dåligt resursutnyttjande, men vi vill lyfta hur vi kan använda plast på ett bättre sätt.

WEBBTIPSET:
LÄS MER PÅ
NATURVARDSVERKET.SE
OCH SÖK PÅ HÅLLBAR
PLASTANVÄNDNING

Naturvårdsverket har därför tagit fram en färdplan för en mer hållbar plastanvändning. Färdplanen fokuserar på fyra effektområden; råvaror och produktion med minimal miljöbelastning, resursmart användning, minskat läckage av plast till naturen samt kraftigt ökad och högkvalitativ materialåtervinning.

– Vi ser ju goda exempel, t ex att fler och fler förpackningar blir återvinningsbara. I Sverige återvinner vi totalt under 10 procent av vår plast. Men när det kommer till plastförpackningar är siffran 34 procent.

Vilka är dina bästa råd till den som vill bidra aktivt direkt i sin vardag?

– Tänk efter om du verkligen behöver produkten – oavsett material. Det viktigaste argumentet är att vi behöver minska konsumtionen för att kunna nå

”I Sverige återvinner vi totalt under 10 procent av vår plast. Men när det kommer till plastförpackningar är siffran 34 procent.”

en hållbarhet generellt – att cirkulera och återvinna material kan inte lösa allt eftersom även det är ett system med förluster. Köp därför gärna begagnat eller låna och hyr. Och se till att lämna allt till återvinning. Den plast som inte kan återvinnas tas då ändå om hand och används för energiutvinning. ■

329 PÅSAR SKRÄP!

Under september genomförde Jönköping Energi ett hållbarhetsinitiativ i samarbete med Håll Sverige Rent. Vi var ett av de första företagen i kommunen som engagerade våra anställda i att plocka skräp. Som en avfallsaktör som skapar energi av restavfall ville vi lyfta problemen kring nedskräpning i Jönköping.

Totalt plockade 141 anställda på Jönköping Energi 329 påsar med skräp och 25 PET-flaskor fylldes med fimpar. Det blir lite drygt en påse per anställd.

FOTO: JUNE AVFALL

SAFARI PÅ JÖNKÖPINGS SORTERGÅRD

För att generera kunskap och väcka engagemang för ett mer hållbart samhälle hos barn och unga arrangeras varje år sortergårdssafari.

Under besöket får eleverna veta mer om hur källsortering, återvinning, avfall och kretslopp kan förbättra vår miljö för att förebygga uppkomsten av avfall, minska avfallsmängderna och att öka återanvändning.

Sortergårdssafari är en del av June Avfall & Miljö's förebyggande miljöarbete och ingår i EU-projektet MOST i samverkan med Upptech och Jönköping University.

Jönköping Energi är #stoltpartner. Boka sortergårdssafari för din klass och läs mer om projektet på juneavfall.se/skola

MOST

STADSNÄTS- UTBYGGNADEN 100 PROCENT!

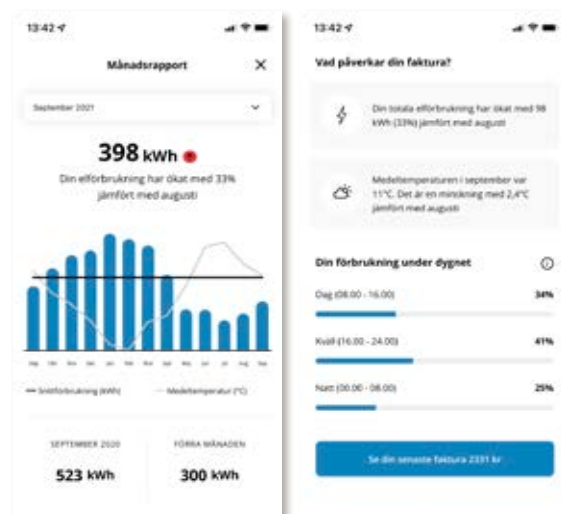
FOTO: TOMMY HWITFELDT

Ett av Jönköping Energis mest omfattande byggprojekt någonsin är nu klart, utbyggnaden av Jönköping Stadsnät till alla som vill ha fiber! Arbetet inleddes 2015 och ligger nu klart före de nationella målen i regeringens bredbandsstrategi och kommunens bredbandsmål. 100 procent av hushållen i Jönköpings kommun har fått frågan om anslutning och kan få tillgång till snabb uppkoppling.

Visste du att...

- Det finns 25 460 st kablar i stadsnätet och det mäter totalt 595 mil kabel.
- I kablarna finns fibertrådar, totalt 26 106 mil, fiberlängden räcker 6,5 varv runt jorden.
- Vi har grävt nästan 300 mil.
- Runt klockan 21.00 på kvällarna är det som allra mest trafik i stadsnätet. Kanske är det också då som du streamar din favoritserie.

UPPTÄCK APPEN!

Hur mycket energi förbrukar jag och följ din förbrukning över tid.

Med hjälp av vår app får du koll på dina energikällor. Ladda ner genom att söka på Jönköping Energi där appar finns.

I appen kan du som kund se statistik över din förbrukning av el och fjärrvärme på detaljnivå. Senaste nyheten är månadsrapport för din elförbrukning som summerar din månadsförbrukning på ett översiktligt sätt.

I APPEN FÅR DU TILLGÅNG TILL:

- Förbrukningen av el och fjärrvärme för ditt hushåll oavsett om det är villan, lägenheten eller sommarstugan.
- Enkel åtkomst till dina fakturor och avtal.
- Hålla dina kontaktuppgifter uppdaterade.
- Chatta med vårt kundcenter.
- Notiser för elpriser, miljövärden för el och fakturor.
- Producerar du egen el kan du följa din överskottsproduktion.
- Energispartips för miljösmart vardag.
- Styra/integrera elbilsaddare och uppvärmning.
- Bjud in familjemedlemmar för att dela informationen.
- Och mycket mer!

Vi jobbar ständigt med att utveckla appen och släpper nya funktioner löpande. Ladda ner appen redan idag!

[Läs mer på jonkopingenenergi.se/app](http://jonkopingenenergi.se/app)

ENERGIFYLLDA PODDTIPS!

Energisektorn är en spännande framtidsbransch och bidrar aktivt till en hållbar utveckling. Här några riktigt intressanta energipoddar att ha i lurarna:

- *Energistrategipodden*
- *Fossilfritt Sverige Podd*
- *Framtidskraft*
- *Solcellskollen*

GUIDAD TUR PÅ TORSVIK

Nu har du chansen att uppleva det imponerande Kraftvärmeverket Torsvik genom en guidad tur. Under cirka 1 h tar vi dig genom kraftvärmeverket och berättar om alltifrån den stora avfallspannan till biobränsledelen.

Begränsat antal platser vid fyra tillfällen, först till kvarn gäller!

Anmäl dig på jonkopingenergi.se/guidningtorsvik

MOT NY ADRESS? GLÖM INTE ATT ANMÄLA FLYTT!

När du ska flytta är det viktigt att du säger upp dina avtal hos Jönköping Energi. Det gäller bland annat elnätsavtal, fjärrvärme och fiberanslutning. Det är också viktigt att du tecknar ett nytt elnätsavtal till din nya adress. Detta gäller även om du gjort en adressändring eller ändrat folkbokföringsadress. Anmäl din flytt minst 10 dagar innan ditt aktuella flyttdatum.

TACK FÖR ALLA HÅLLBARHETSTIPS!

Stort tack för engagemanget i sommarens nummer av Blixten Magasin och hållbarhetsbingot. Tävlingsdeltagarna tipsade bland annat om:

- Involvera hela familjen, berätta vad exempelvis sopsortering bidrar till. Är hela familjen intresserad blir det lättare.
- Gör en tävling av en hållbar vardag. Det blir en kul grej – och att mamma får hjälp med sopor, hänga tvätt, dra ut kontakter med mera är bara ett stort plus.
- Planera! På så vis minskar du matsvinn och koldioxidutsläppen eftersom du inte behöver köra till affären två gånger.
- Var rädd om det du har! Renovera, laga och vårda. Återvinn, skänk, sälj det du inte behöver längre.

FOTO: PETER APPELIN

Visste du att de snö- och isfria körbanorna i Göteborgsbacken värms upp av fjärrvärme från Jönköping Energi? Precis som Smedjegatan i centrala Jönköping där du tryggt kan gå halkfritt i julhandeln.

FYRA ANLEDNINGAR TILL LADDBOX

Med ökade bränslepriser fortsätter intresset för att köpa elbil att öka. Vi har lösningen för att ladda elbilen tryggt hemma. Fördelarna är bland annat:

1. Säkert

En laddbox är anpassad för laddning i hemmet, Elsäkerhetsverket avråder från att använda vanligt vägguttag då det inte är gjort för så hög belastning under lång tid.

2. Smart

- Statistik till tjänstebilen
- Inbyggda säkerhetsfunktioner
- Utnyttja det gröna ROT-avdraget

3. Tryggt

Vi ansvarar för hela installationen och ser till att laddboxen passar dina behov och förutsättningar.

4. Snabbt

Laddbox tillåter högre laddeffekter och ger snabbare laddning!

FOTO: JÖNKÖPING ENERGI

Redan under sensommaren ökade priset på el kraftigt och vi var många elkunder som fick ovanligt höga kostnader för vår förbrukning. Carl Dohlsäter, elhandlare på Jönköping Energi reder ut orsakerna:

– Elprisets utveckling påverkas av många faktorer som oftast verkar åt olika håll, men för tillfället verkar alla i samma riktning och det har en prishöjande effekt – höga kol- och gaspriser, underskott i vattenmagasinen, låg vindkraftsproduktion, svårigheter att ”transportera” el från norr till söder med mera.

VAD HÄNDER EGENTLIGEN MED ELPRISET?

Vi börjar med hur kol- och gaspriserna kan påverka vårt elpris. Den höga efterfrågan i Europa och i världen på gas och kol har skapat ett underskott inför vintern.

– Europa köper upp allt som finns vilket gör att priserna stiger. Det i sin tur påverkar priserna på att framställa el. Många kraftverk i Europa använder gas och kol för sin elproduktion. Sverige importerar sedan denna kol- och gasproducerade elen från Europa vilket sätter priset i Sverige. Det är alltid den dyraste producerade elkraften som sätter priset på all el som säljs i Sverige. Lite konstigt kan man tycka, men så är det. Så länge det är brist i Europa på kol och gas så kommer priset att vara högt på dessa råvaror. Men, bristen håller inte i sig i all evighet, när det är balans så småningom så kommer råvarupriserna att falla och då även elpriset.

VÄDERBEROENDE PRODUKTION

En anledning till att Sverige tvingas importera el stavas underskott i vattenmagasinen i Norden:

– Det behöver komma mera regn i södra Norge och norra Sverige. Ett underskott som kan öka eller minska de närmsta månaderna. Detta påverkar i hög grad prissättningen på el.

Och mer väderförhoppningar gäller när det kommer till vindkraften:

– Vi har en väldigt väderberoende elproduktion numera. Det gör att priserna kan svänga dag för dag, detta kommer vi att få leva med.

Och även om det regnar och blåser i norr är det inte säkert att vi kan nyttja det fullt ut i söder?

– Precis så. Vi har väldigt mycket elproduktion i norra Sverige, men här är problemet att vi inte har byggt ut ledningarna från norra till den södra delen av Sverige i samma takt. Vi

får överföringsproblem, all effekt som skapas i norr kommer inte fram till södra Sverige. Detta är också något vi får leva med i många år framöver. Det är ju ofrånkomligt så att det var skillnad när nu avvecklade Ringhals 1 och 2 pumpade på med el dag ut och dag in oberoende av väder.

– Alla de här faktorerna gemensamt har gjort att vi har en hårdare koppling till priserna i Tyskland – helt enkelt för att vi är tvungna att importera när inte elkraften räcker till i södra Sverige.

SÄNKNINGAR TILL VÅREN?

Hur orolig ska jag som villaägare vara – det har ju inte ens varit speciellt kallt ännu? Vad spår ni händer i vinter?

– Vi får se hur det går med tillgången på kol och gas och även hur vattenmagasinen fylls i sydvästra Norge. Tittar vi på vad marknaden tror så är det fortsatt höga priser under vintern i paritet

SÄNK ELKOSTNADERNA

– EFFEKTIVISERA UPPVÄRMNINGEN

FOTO: GAËLLE MARCEL

Uppvärmningen står för cirka 60 procent av hushållets energiförbrukning. Här finns många kronor att spara:

SE ÖVER HUSETS UPPVÄRMNINGSFORM

Detta har störst påverkan på hur mycket energi du kan spara. Om ditt hus har direkt- eller vattenverkande elvärme tjänar du på att byta värmesystem. Tillexempel till fjärrvärme, om det finns tillgängligt där du bor, eller till bergvärme, luftvattenvärmepump etc. Även om det kostar en del pengar att installera ett nytt värmesystem kan ett byte från direktverkande el medföra en stor besparing. Det kan även vara effektivt att se över uppvärmningsformens styr- och reglersystem, vilket kan spara 10 till 20 procent av anläggningens energiförbrukning.

INSTALLERA SOLCELLER PÅ TAKET

Du kommer köpa mindre el från elnätet. Du slipper även betala nätavgift och energiskatt för den egenproducerade elen du använder själv. Hur lång tid det tar att betala av en solcellsanläggning beror bland annat på takets lutning och riktning och hur stor anläggning du väljer, men återbetalningstiden kan vara omkring 9–12 år.

LUFTA ELEMENTEN

Luft i värmesystemet skapar cirkulationsproblem och därmed ojämn värme i fastigheten. Dessutom kan luft i systemet skapa oljud. Genom att lufta elementen får du ett effektivare värmesystem.

Sänk inomhustemperaturen

För varje grad du sänker inomhustemperaturen minskar uppvärmningskostnaden med 5 procent.

INGA MÖBLER FRAMFÖR ELEMENTEN

Ta bort stora möbler som står framför elementen. Om du möblerar framför elementen och framförallt framför termostaten kan det göra så att värmen stannar kvar mellan möblerna och elementet. Ett vanligt misstag många gör är att hänga gardiner framför termostaten. Om gardinerna skymmer termostaten kan det bidra till att värme stannar bakom gardinerna och termostaten stänger av trots att det inte är varmt i rummet.

UTRYMMEN SOM INTE ANVÄNDS

Sänk temperaturen i utrymmen som inte används. Det räcker med cirka 14–15 grader i dessa utrymmen. Täta dragiga fönster och dörrar. ■

med vad vi sett under hösten. Dock normaliseras prisnivån till våren.

Med underskott, höga priser, importerad el – kommer elen räcka till i framtiden när allt fler dessutom kommer vilja ladda sina bilar?

– Elen kommer att räcka till även med samtliga personbilar elektrifierade. Problemet kan bli om alla vill ladda samtidigt. Då måste elnät och ledningar räcka till. Då kan det bli styrmodeller som göra att vi måste välja tidpunkt för t ex laddningen av bil. Antingen manuellt eller med automatisk styrning.

Vad gör ni som energibolag för att säkra tillgången i framtiden?

– Ur ett lokalt perspektiv ger Jönköping Energi ett rejält tillskott. Vi producerar ju själva el med bland annat vattenkraft, vindkraft och inte minst kraftvärme. Det kommer vi att fortsätta utveckla och stärka. ■

EFFEKTIVT, DRIFTSÄKERT, HÅLLBART!

Över 30 000 hushåll i Jönköping får sin värme och sitt varmvatten från fjärrvärmenätet. Lägg till en stor mängd affärslokaler, kontor och offentliga lokaler så är det enkelt att förstå att fjärrvärmen är stadens vanligaste och viktigaste uppvärmningsform. Även i ett nationellt perspektiv är fjärrvärmen dominerande värmeslag – över 50 procent av Sveriges bostäder och lokaler värms med fjärrvärme. Fördelarna är många:

- Varmt vatten i ett slutet kretslopp, lite som kroppens eget blodomlopp. Med kraftvärmeverket på Torsvik som pulserande hjärta sprider fjärrvärmenätet värme över hela Jönköping. Istället för att varje hushåll eller verksamhet har sin egen uppvärmning sköts det centralt och värmen sprids effektivt till alla som anslutit sig.
- Fjärrvärme är enkelt och bekymmersfritt för dig som användare. Ingen drift eller skötsel. Service och reparationer på din fjärrvärmecentral ingår under de första 20 åren för villaägare.
- Jönköping Energi som lokal aktör finns nära dig som kund med hög driftsäkerhet och beredskap alla dygnets timmar, alla årets dagar. Värmen produceras lokalt i vårt kraftvärmeverk på Torsvik och vi har en långsiktighet och erfarenhet i att utveckla infrastrukturen för säker leverans.
- Fjärrvärmen står stark i konkurrensen. Priset på fjärrvärme har varit stabilt under flera år. När andra delar av energimarknaden haft större svängningar har prisökningarna på fjärrvärme varit omkring 1 procent.
- Fjärrvärme är miljösmart. Samtidigt som fjärrvärmebranschen har ökat sina leveranser av el och fjärrvärme med 70 procent sedan 1990 har värmeföretagen minskat sina egna utsläpp med 24 procent tack vare större andel förnybara bränslen. År 2030 ska alla fossila bränslen för uppvärmning vara ersatta, enligt färdplanen som tagits fram inom Fossilfritt Sverige. För fjärrvärmens del kan det bli ännu tidigare. Det finns planer för att fasa ut den sista delen (som består av bara några fåtal procent) helt senast år 2025. ■

(Källa: Energiföretagen)

GUIDAD TUR
PÅ TORSVIK

Begränsat antal platser!

Anmäl dig på
[jonkopingenergi.se/
guidningtorsvik](http://jonkopingenergi.se/guidningtorsvik)

JÖNKÖPINGS NYA PULSÅDER

Projektet har varit omfattande och de allra flesta kommuninvånare har på något sätt påverkats av byggnationen. Nu är den 12 kilometer långa fjärrvärmeledningen som tar värmen från Kraftvärmeverket på Torsvik in till Jönköpings centrala delar redo att tas i bruk. En viktig pulsåder i ett fjärrvärmenät som tagit höjd för en växande stad. Överföringskapaciteten från Torsvik till Jönköping och Huskvarna kommer att dubblas med den nya ledningen.

SVANTE BERGLUND, Enhetschef Projekt på Jönköping Energi:

– Den nya fjärrvärmeledningen bidrar till fortsatt leverans av hållbar fjärrvärme som ger värme och varmvatten till många hushåll och lokaler i Jönköping och Huskvarna. Den ökade kapaciteten som ledningen medför säkrar försörjningen för framtiden i en stad som växer.

MIKAEL ANDERSSON, Byggladare på BSV:

– Ett fantastiskt stort samverkansprojekt med mycket planering, där vi är flera aktörer som är med i utbyggnaden. Som byggladare uppskattar jag hur hela arbetet funkade bra. Där samverkan mellan kommun, JLT och Jönköping Energi har löpt på mycket bra.

OSCAR JÖNSSON, arbetsledare på Sandahls Entreprenad:

– När man jobbar med ett stort projekt som detta kan det dyka upp nya utmaningar som är svårt att förutse, vilket gör det spännande och roligt. Vi har blivit ett gott och sammansvetsat gäng.

TOBIAS EMANUELSSON, Projektledare för svetsarbetet Topac Licenssvets & VVS AB:

– Jag har jobbat med fjärrvärme sedan början av 2000-talet. Det har blivit många skarvar att svetsa. Utmaningarna i den här ledningen har varit dimensionen, alla nivåskillnader som har varit på olika ställen. Det sätter kunskap och erfarenhet på prov och det har varit väldigt intressant och roligt. Jag har lärt mig mycket nytt även om jag har jobbat med detta ett tag.

”*Över 50 procent av Sveriges bostäder och lokaler värms med fjärrvärme.*”

FJÄRRVÄRMETEKNIKERNS BÄSTA TIPS:

1. Byt till termostater som känner av hur varmt det är i rummen. Då får du en jämn temperatur i hela bostaden och sparar samtidigt energi.
2. Inomhus bör temperaturen ligga mellan 18–21° C. Ett varmt hem förbrukar mer energi. Varje grad över 20° C ökar energiförbrukningen med ca 5 procent.

Kraftvärmeverket på Torsvik är sedan 2006 hjärtat i Jönköpings fjärrvärmenät. Två pannor, en som eldas med avfall (det som du slänger i restavfallet) och en som eldas med biobränsle (restprodukter vid skogsavverkning som t ex grenar och toppar) ser till att hålla Jönköping varmt. Tillsammans står de båda pannorna för 90 procent av fjärrvärmebehovet och 30 procent av den el som används i Jönköping.

FJÄRRVÄRMEBRÄNSLETS KRETSLOPP

Från kraftvärmeverkets kontrollrum övervakas hela anläggningen och fjärrvärmenätet. Ungefär en tredjedel av avfallet blir kvar efter förbränning i avfallspannan. Slaggen är inert material* som matas ut ur pannan. En hel del glas, skrot och sten. Metaller tas tillvara för återvinning. Resten, ett grovt grus, används bland annat som byggnadsmaterial inom deponiområden. Flygaskan – som också är en restprodukt från förbränningen innehåller kalk och rester av aktivt kol – transporteras till Norge där den används för att återställa ett över 100 år gammalt kalkbrott.

4000 TON ASKA

Askans som uppstår i biobränslepannan däremot har en mer lokal användning

och bidrar aktivt till att växtmiljön i skogarna runt Jönköping förbättras.

Det är alltså framförallt restprodukter från skogsavverkning – främst grenar och toppar från fällda träd, som eldas i biobränslepannan.

– Totalt bildas ungefär 4000 ton aska om året i denna förbränningsprocess. Askans är mycket näringsrik. Genom att återföra den och sprida i skogen återförs näringsämnen till skogen och kretsloppet sluts. En viktig del i vårt totala hållbarhetsarbete, berättar Anna-Frida Eriksson, chef Energiavtal på Jönköping Energi.

ÖKAR TILLVÄXTEN

Den största vinsten för miljön med askåterföringen är att minska försurningen genom att höja markens pH-värde.

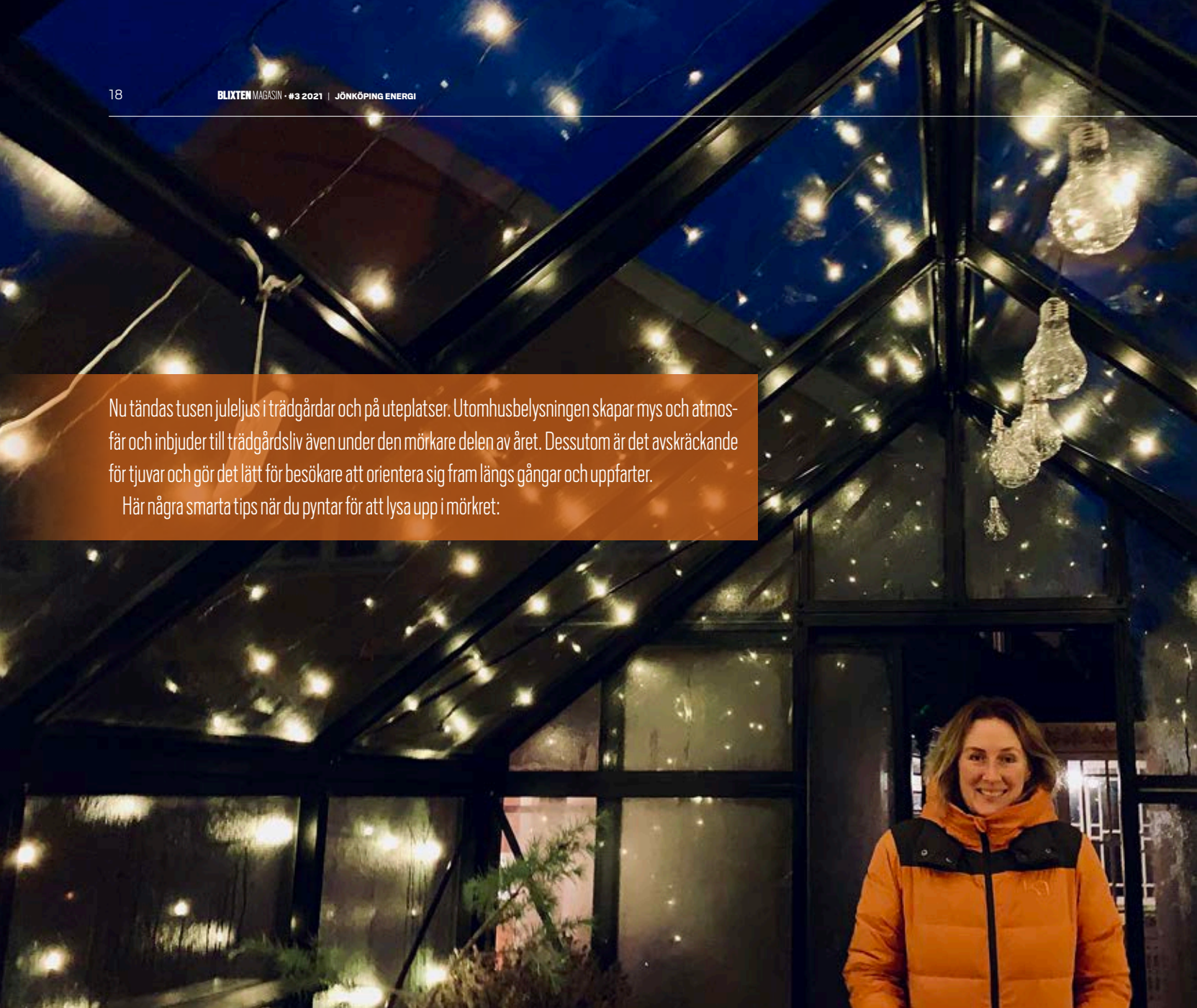
Askans sprids företrädesvis i granskog. Näringsämnen i askan hjälper dessutom till att ta upp det kväve som finns lagrat i marken. Det i sin tur bidrar till att det aktuella beståndets träd växer bättre.

Under höst och vinter lagras askan från biobränslepannan intill kraftvärmeverket i väntan på att den ska spridas i skogen. Under lagringen stelnar askan och innan den kan spridas krossas den till småbitar. Askans sprids med hjälp av speciella spridare som monteras på konventionella skogsmaskiner.

– Skogarna som askans sprids i är i närområdet för att minska transporter. Då Torsvik och Jönköping ligger geografiskt bra till i de småländska skogarna har vi goda möjligheter för askåterföring, säger Anna-Frida. ■

* Inert material är sådant som inte förändras fysikaliskt, kemiskt eller biologiskt under lagring. Det betyder att inert avfall varken löses upp, brinner, reagerar fysikaliskt eller kemiskt på något sätt.

Nu tändas tusen juleljus i trädgårdar och på uteplatser. Utomhusbelysningen skapar mys och atmosfär och inbjuder till trädgårdsliv även under den mörkare delen av året. Dessutom är det avskräckande för tjuvar och gör det lätt för besökare att orientera sig fram längs gångar och uppfarter.

Här några smarta tips när du pyntar för att lysa upp i mörkret:

SKAPA STÄMNING MED UTOMHUS

TÄNK MILJÖSNÄLLT

Välj energisnåla LED-lampor och byt ut dina gamla slingor mot LED-varianter. Sätt belysningen på en timer så att det bara lyser när du själv är hemma. Även solcells-belysning som drivs på solenergi kan vara ett smart alternativ för att exempelvis lysa upp trädgården eller garageuppfarten.

SÄKERHETEN FÖRST

Belysningen ska anslutas till jordade uttag utomhus. Dekorationsbelysningar på balkonger och terrasser får inte anslutas till uttag inomhus. Tänk på att ansluta alla dekorationer till jordade uttag och att skydda sladdarna mot klämskador. Om uttagen utomhus saknar jordfelsbrytare kan du komplettera med en flyttbar jordfelsbrytare och på så sätt höja säkerheten.

KONTROLLERA MÄRKNING

De flesta nyare elektriska produkter ska vara CE-märkta. Genom CE-märket visar tillverkaren eller importören att produkten uppfyller grundläggande säkerhetskrav. Belysning för utomhusbruk ska klara fukt och kyla. Leta efter bokstäverna "IP" kombinerat med två siffror där 68 är det högsta värdet. En flyttbar trädgårdsprodukt som exempelvis en ljusslinga ska vara märkt med

KÖP VINDANDELAR BLI MINDRE BEROENDE AV ELPRISET

Genom att köpa en eller flera andelar i Jönköping Energi Vind Ekonomisk förening får du köpa andelsel till ett fördelaktigt pris samtidigt som du bidrar till ett hållbart samhälle. Elen produceras i ett av vindkraftverken vid Tuggarp utanför Gränna. För varje andel som du äger får du rätt till 100 kWh årligen. Denna el kostar 20 öre/kWh (elcertifikat och moms tillkommer). Ett grundkrav för att bli andelsägare är att du är elkund hos Jönköping Energi.

LÄS MER PÅ
JEVIND.SE

FOTO: SKATTEPHOTO

BELYSNING

lägst IP 44. Saknar produkten IP-beteckning ska du inte använda den utomhus, sannolikheten är då stor att den är gjord för inomhusbruk.

VAR NOGA ÄVEN MED "TILLBEHÖREN"

Kontrollera att skarvsladdar och stickkontakter som används utomhus är jordade, är hela och har rätt IP-beteckning. Och återigen använd inte apparater avsedda för inomhusbruk utomhus.

ELMÄTARBYTET SNART HALVVÄGS

Omkring 20 000 elmätare har nu bytts i det omfattande projektet att ersätta alla 57 000 elmätare med en ny, modern variant.

– Senast 2024 ska samtliga elmätare i Jönköping vara bytta, säger Carina Schmidt, ansvarig för kundbokningar i projektet på Jönköping Energi.

På grund av pandemin har arbetet styrts om en del och fokuserat på tillgängliga mätare i elrum och elnischer som krävt så få kundkontakter som möjligt.

– Nu har vi även börjat med byten på de mätare där vi behöver komma in i anläggningen. Den rådande bristen på halvledare i världen påverkar dock tyvärr arbetet något då vi inte får leveranser av nya mätare i den takt vi önskar.

FOTO: JÖNKÖPING ENERGI

OMRÅDE FÖR OMRÅDE

När det är dags för byte hemma hos dig får du i god tid ett brev med information och en föreslagen tid och datum för bytet.

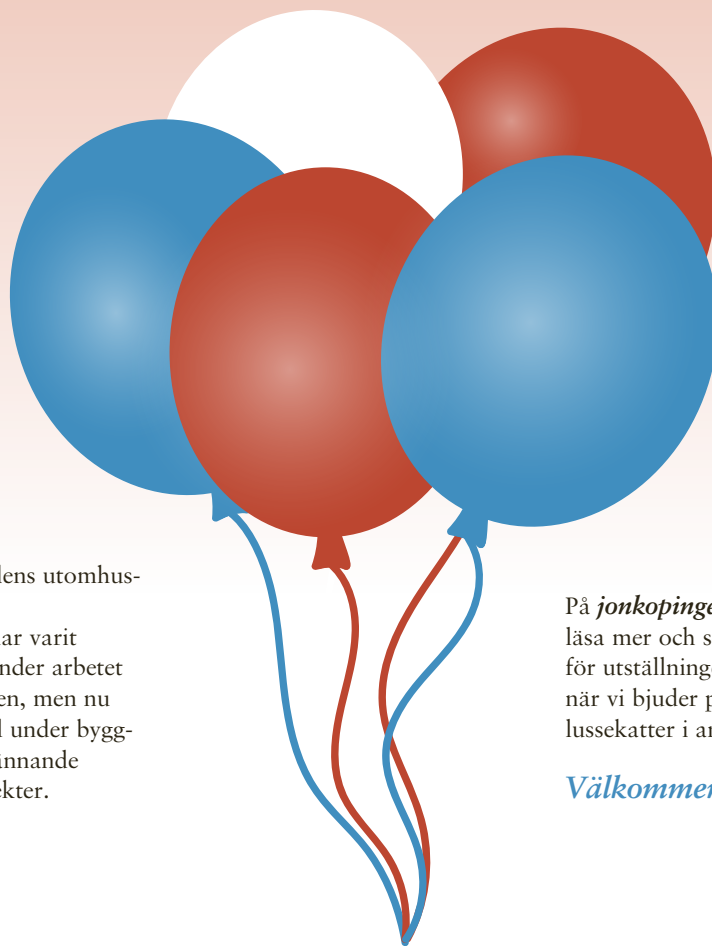
– Vi jobbar oss fram områdesvis. Våra nya mätare kommunicerar via ett radionät som måste vara på plats i området. Därför kan vi inte byta enstaka mätare i förtid utan samlar bytena område för område.

Vad kan jag som kund göra för att underlätta mätarbytet?

– Svara på tidsbokningen så fort du kan och följ instruktionerna för att förbereda och underlätta för mätarbytet. Sedan är vi jätteglada om du deltar i kundundersökningen som vi genomför efter mätarbytet. Dina svar där är viktiga för vårt förbättringsarbete, säger Carina Schmidt.

Vi önskar dig VARMA & LJUSA HELGER

Upplev ljus och kraft i Friaredalens utomhusutställning i december.

Delar av vackra Friaredalen har varit avstängda under en längre tid under arbetet med den nya fjärrvärmeledningen, men nu vill vi tacka dig för ditt tålamod under byggnationen. Vi gör det med en spännande utomhusutställning med ljuseffekter.

På jonkopingenergi.se/mer-varme kan du läsa mer och se aktuella dagar och tider för utställningen och vårt popupvintermys när vi bjuder på glögg, pepparkakor och lussekatter i anslutning till utställningen!

Välkommen!

Trevlig läsning från Jönköping Energi, en god kraft för ett gott samhälle.